

32563 Oostvaardersplassen

28286 Dierenwelzijn

Nr. 66 Brief van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 januari 2019

Bij deze reageer ik op uw verzoeken uit de Regeling van Werkzaamheden van 11 december 2018 over geboortebeperking bij hoefdieren in de Oostvaardersplassen en verruiming van het leefgebied door het aanleggen van een corridor richting de Veluwe (Handelingen II 2018/19, nr. 34, item 22).

Geboortebeperking hoefdieren

Op 7 juli 2016 is uw Kamer geïnformeerd over de wetenschappelijke stand van zaken met betrekking tot geboortebeperking bij grote herbivoren (Kamerstuk 28 286, nr. 884). Onderzoeksinstituut Alterra heeft destijds in opdracht van mijn departement, naar aanleiding van vragen van het lid Graus, een quick scan uitgevoerd naar methoden om geboortebeperking bij hoefdieren in de natuur te realiseren, gekoppeld aan aspecten die een rol spelen bij de praktische toepassing daarvan. Zoals toegezegd tijdens het AO van 24 september 2015 is in die studie ook de kennis van prof. H. Bertschinger meegenomen (Kamerstuk 32 563, nr. 64). **De eindconclusie van de literatuurstudie was dat er mogelijkheden bestaan om populatiebeheer door middel van contraceptie toe te passen bij vrij levende hoefdierpopulaties**, maar dat in de praktijk nog veel onderzoek nodig zal zijn om tot een rendabele methode te komen die praktisch toepasbaar is en het juiste effect heeft zonder ongewenste bijeffecten.

In juli 2018 hebben Provinciale Staten van Flevoland het nieuwe beleidskader Oostvaardersplassen aangenomen. In de aanloop naar dit besluit hebben Provinciale Staten de optie van het toepassen van geboortebeperking bij de in de Oostvaardersplassen levende grote grazers expliciet besproken. In aansluiting op dit debat hebben Gedeputeerde Staten een *second opinion* gevraagd aan professor Stout van de Universiteit Utrecht met de vraag: 'Is het mogelijk om door middel van het toepassen van een beproefde methode van anticonceptie bij de grote grazers - konikpaarden en edelherten - te komen tot vermindering van de aantallen konikpaarden en edelherten in 2018'. De reactie daarop was, dat de schaal en het tijdschema van de beoogde vermindering betekende dat dit niet bereikt kon worden door middel van enige vorm van geboortebeperking of anticonceptie.

Onderdeel van het beleidskader is ook het advies om nadat de populatie in aantal is teruggebracht de tijd te nemen te verkennen welke beheermaatregelen het welzijn van de dieren kunnen optimaliseren. Provinciale Staten van Flevoland hebben aangegeven deze vraag voor wat betreft het toepassen van anticonceptie al op kortere termijn nader te willen onderzoeken.

Professor Stout heeft toegezegd een rol te willen spelen in nader onderzoek – met betrekking tot mogelijkheden en randvoorwaarden voor anticonceptie om de groei van de populatieomvang van de grote grazers in de Oostvaardersplassen te beheren – als de provincie dit pad verder wil bewandelen. **(De werkgroep zegt er valt niets te willen het is een wettelijke verplichting)**

In het ordedebat van 11 december 2018 betoogt de heer Graus, dat de toelating van anticonceptiemiddelen een kwestie is die mede tot mijn verantwoordelijkheid behoort. Het is juist, dat de toelating van diergeneesmiddelen op de Nederlandse markt - binnen de gestelde regels in het besluit en de regeling diergeneesmiddelen die voortvloeien uit Europese wetgeving – **de verantwoordelijkheid is van de minister van LNV**. Daarvoor is het echter noodzakelijk dat een partij die toelating aanvraagt, het diergeneesmiddel in productie neemt en op de markt zet. In de meeste gevallen zullen dit farmaceutische bedrijven zijn. In Nederland is momenteel één anticonceptiemiddel op de markt toegelaten voor het paard. Voor het hert en rund is dit niet het geval. Dit toegelaten middel voor het paard is geen middel dat toepasbaar is in grote kuddes wilde paarden, want er is een voorafgaand vruchtbaarheidsonderzoek noodzakelijk en het is een oraal toepasbaar middel. **Mocht het zo zijn dat er in andere EU-lidstaten andere anticonceptiva voor deze doelgroepen zijn toegelaten, dan mogen die ook in ons land worden ingezet. (de werkgroep wijst naar Roemenie de paarden Pzp) Naast het medicijn GnHR gebruikt in de vee-industrie via een cascade direct ingezet kan worden.**

Los van het niet beschikbaar zijn van de middelen, zoals hierboven genoemd, zijn ook de praktische uitvoerbaarheid en de effectiviteit en bewaking van mogelijke bijwerkingen van anticonceptie bij vrij levende hoefdieren een belangrijk aandachtspunt dat nader onderzocht zou moeten worden. Dit blijkt zowel uit het hiervoor genoemde rapport van Alterra als uit het advies van professor Stout van de Universiteit Utrecht aan de provincie Flevoland.

de werkgroep zegt : In de hele wereld wordt anticonceptie gegeven aan grot grazers dan mag de minister uitleggen waarom het daar wel kan in open gebieden en hier in zelfs een afgesloten gebied niet !

De provincie Flevoland zal in de nabije toekomst nader onderzoeken hoe de beheersing van de populatie grote grazers in de Oostvaardersplassen kan worden vormgegeven. **Indien onderzoek naar anticonceptie daarbij een van de nader uit te werken maatregelen is, waarbij mijn medewerking wordt gevraagd, dan zal ik die verlenen.**

Verruiming leefgebied

Voor wat betreft de verruiming van het leefgebied door het aanleggen van een corridor richting de Veluwe verwijs ik u naar de inhoud van het advies van de Commissie-Van Geel, waarin wordt geconstateerd dat de aanleg hiervan voor de korte en middellange termijn geen optie is. Tegelijkertijd adviseert de Commissie om geen onomkeerbare maatregelen te nemen die een natuurlijke corridor in de toekomst onmogelijk maken. Het is echter aan de provincie Flevoland om hierover te besluiten.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

C.J. Schouten